

Enkele aanbevelingen continuïteit crisiscommunicatie gemeenten-regio's-rijk Covid-19

25 mei 2020

Clubje communicatiedenkers VR ism NKC/VB:

(10)(2e)	(VR Utrecht)
(10)(2e)	(VR Gelderland-Midden)
(10)(2e)	(VR Amsterdam-Amstelland)
(10)(2e)	(VR Haaglanden)
(10)(2e)	(10)(2e) (VR Rotterdam-Rijnmond)
(10)(2e)	(VR Brabant-Midden West)

En:

(10)(2e)	(Veiligheidsberaad)
(10)(2e)	(10)(2e) (NKC)

Aanleiding

Met het gepresenteerde spoorboekje en het stapsgewijs versoepelen van de genomen maatregelen, komt de crisisbeheersing rond Covid-19 in een andere fase terecht. In veel veiligheidsregio's lopen gemeentelijke herstelorganisaties zich warm en zie je dat werkzaamheden overgedragen worden, terwijl van formele afschaling nog geen sprake is. En ook het Rijk bereidt zich voor op een nieuwe projectorganisatie.

Crisiscommunicatie

Communicatie heeft zich in deze crisis niet alleen bewezen als een instrument om de verschillende maatregelen bekend te maken, maar functioneerde ook om de samenleving te motiveren vol te houden en elkaar te ondersteunen. Het is van belang communicatie in de overgangsfase én in de volgende fase goed in te kunnen blijven zetten.

Voor het proces crisiscommunicatie heeft de overgangsfase een aantal belangrijke consequenties:

- Terwijl we nog steeds in de crisisstand zitten, wordt het motiveren van de samenleving vooral door gemeenten opgepakt vanuit de eigen herstelorganisaties.
- Er ontstaat een grijs gebied, waarbij communicatie over covid-maatregelen op verschillende tafels wordt besproken (GGD, politie, sociaal domein, fysiek domein), zonder dat er naar de samenhang wordt gekeken. Dit leidt tot onduidelijkheden draagt niet bij aan het vertrouwen in de overheid en het draagvlak voor de maatregelen.
- De 'Covid-wet' richt zich mogelijk vooral op de zorg. Terwijl er, naast een crisis in de zorg, ook sprake is van een sociaal/maatschappelijke crisis. Communicatie vanuit de filosofie *één bron één boodschap* is juist als het om sociaal/maatschappelijke thema's gaat een belangrijk instrument.
- Landelijk worden scenario's uitgewerkt voor de komende 6 maanden. Eenduidige communicatie aan de hand van deze scenario's en bijbehorende thema's is in het voordeel van alle partijen.
- Er is de afgelopen periode een goed functionerende lijn rijk-regio tot stand gekomen waarbinnen mensen elkaar weten te vinden, vragen snel beantwoord worden en gevoeligheden goed aangevoeld worden.

- Met het aanpassen van de Rijksregie op communicatie via het NKC en de beweging in veiligheidsregio's om ook naar afschaling van de bezetting in de crisisorganisatie te gaan, ontstaat het risico dat 355 gemeenten zelf op zoek gaan naar informatie uit Den Haag. Dit leidt tot inefficiency, ruis en verschillen in duiding van wat er wel en niet mag en is onwenselijk.
- Met toenemende overname van taken door gemeentelijke herstelorganisaties doet zich ook de vraag voor hoe we bij een eventuele opschaling de communicatie weer centraal per regio en vanuit de 25 veiligheidsregio's richting Rijk kunnen organiseren.
- En bij het overdragen van taken komt een nieuwe, bredere groep communicatieprofessionals in beeld die op meer afstand van de crisis gestaan heeft en kennis en ervaring op dit vlak kunnen ontberen.

Dit leidt tot de volgende probleemstelling:

Hoe kunnen we communicatie in veiligheidsregio-verband tussen gemeenten, de operationele crisiskolommen en het Rijk gedurende Covid-19 zo goed en efficiënt mogelijk organiseren?

Hiermee beogen we:

1. Eenduidige communicatie en een heldere top-down en bottom-up lijn.
2. Blijvende optimale afstemming gemeente-regio-Rijk.
3. Organisatie van de communicatie zo logisch en efficiënt mogelijk.

Wat we de collega veiligheidsregio's meegeven is het volgende:

- Handhaaf in veiligheidsregio-verband de spilfunctie tussen gemeenten en Rijk.
- Organiseer een klein waakvlamteam crisiscommunicatie met/voor gemeenten.
- Zorg voor een warme overdracht vanuit de huidige bezetting richting de professionals in de bestaande structuren, zodat zij snel 'op vlieghoogte' zijn.
- Bereid je voor op eventuele opleving van de crisis en aanscherping van de maatregelen (opschaling).

Succes!